

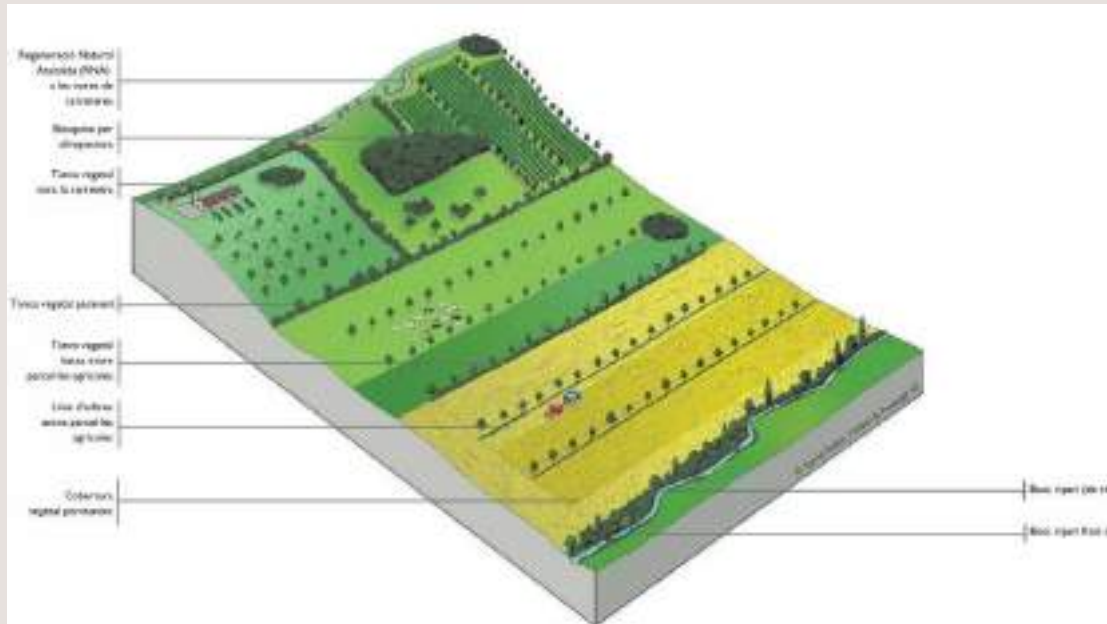

Núm. 7. Desembre 2023

Agroforesteria

L'arbre i el sòl - L'arbre i el clima

Els arbres són uns veritables climatitzadors, i ho hem d'aprofitar tant en els paisatges urbans com en els agrícoles, sobretot pensant en l'escenari d'escalfament global en què ens trobem. Entre un desert i un bosc, hi ha múltiples formes d'arbrar un

territori que siguin adaptables a cada situació.

L'agroforesteria és una manera d'utilitzar les terres que associa els arbres i els cultius i/o la ramaderia en una mateixa parcel·la. Existeix una gran diversitat de sistemes agroforestals resultats de diferents variables: context pedoclimàtic, objectius agrícoles, mitjans disponibles, etc.

El que s'espera d'un sistema agroforestal és la **generació de serveis ecosistèmics que han d'incidir positivament en la nostra producció**, entre altres beneficis que van més enllà i afecten el bé comú. I cal adaptar cada sistema agroforestal a cada sistema de producció: cultius extensius, ramaderia, horticultura, viticultura, etc.

[Llegeix sobre exemples en horta, vinya i ramaderia](#)

*L'associació L'Era necessita finançament per aquest projecte. Si vols que el teu banner aparegui en aquest espai, si us plau, contacta amb nosaltres a xarxa@associaciolera.org

I si reps el butlletí i encara no t'has associat a la nostra entitat, apunta't!

Només són 55 euros/any

Agroforesteria: optimitzant fertilitat, biodiversitat i rendibilitat

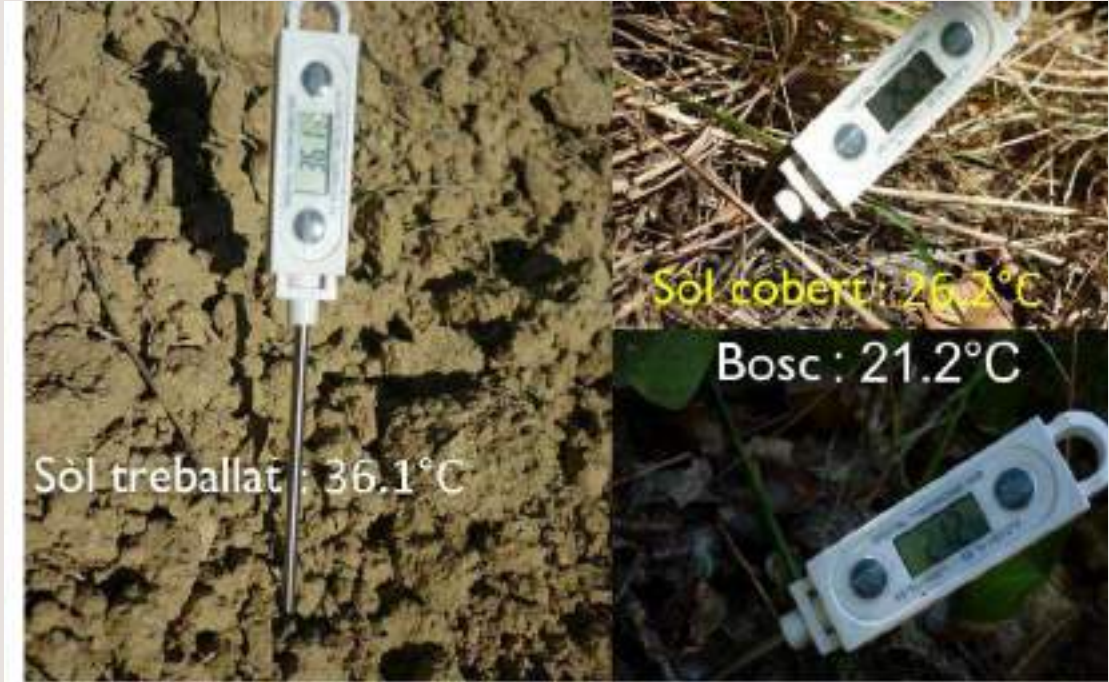
Vídeo de la jornada del Pla Anual de Transferència Tecnològica amb en Jaime Coello, investigador en restauració agroforestal y gestió forestal sostenible.

Christian Soler ens explica la seva experiència en horticultura i arboricultura a GAEC des Albères, a França.

No hi ha plantes sense aigua, no hi ha aigua sense plantes

Un equip internacional de recerca de l'Escola Politècnica Federal de Zúrich s'ha plantejat la qüestió de si l'aridesa, és a dir, la manca d'aigua, modifica els ecosistemes de manera gradual o sobtadament, i si indueix a canvis específics o ecosistèmics. Els resultats de les seves investigacions mostren que l'augment de l'aridesa porta a canvis sobtats tot afectant alhora diferents paràmetres que interaccionen dins dels ecosistemes.

Aquest procés canviant es pot explicar en tres fases:

- 1- Declivi de l'activitat fotosintètica** de la vegetació. On les plantes, a causa de l'estrès hídric, redueixen la seva activitat i fins i tot poden reduir la seva biomassa.
- 2- Pertorbació de l'activitat biològica del sòl.** On s'observa un descens de la fertilitat del sòl, del contingut en nitrogen de les plantes, de les interaccions biòtiques entre plantes i entre plantes i sòl. Es constata un canvi important en la composició de les

comunitats microbianes de les plantes i les del sòl. Una observació que aporta aquest estudi és que, a mesura que el medi es va tornant àrid, augmenten els microorganismes patògens; i, en canvi, en medis més humits, dominen els microorganismes simbiòtics i es produeix més carboni i més nitrogen.

3- Trencament sistèmic. On es redueix dràsticament la coberta vegetal, augmenta l'albedo del sòl i es constaten canvis en els mecanismes de les fulles per evitar l'estrès. Això comporta directament un contingut molt baix de nitrogen orgànic i de carboni al sòl.

[Clica aquí per llegir tot l'article](#)

El mestratge de les herbes

Aquesta secció vol afavorir un canvi de mirada sobre la gestió de les arvenses dels nostres camps i entendre el paper que hi fan per poder transformar l'estat dels nostres sòls.

La magnífica feina que ha fet Gérard Ducerf -biòleg i pagès- al voltant de les plantes bioindicadores, i els volums que ha publicat, són una porta d'entrada a comprendre l'històric de la parcel·la i com avançar-se a les disfuncions que sovint hi ocorren. El seu coneixement ens dona les claus per reconèixer com les herbes ens revel·len aquestes disfuncions i com treballen per millorar-les.

Si vols conèixer l'eina de diagnosi (en català) o la seva enciclopèdia (en francès), pots demanar aquestes publicacions en aquest [enllaç >>](#)

Llengua de bou o paradella crespa

Rumex crispus

Què ens indica

- Riquesa base del sòl (K- Mg - Ca), pH alcali
- Asfíxia del sòl per encrostament, entollament i/o compactació
- Embassament d'aigua, hidromorfisme, intervencions amb eines o pasturant en condicions humides
- Presència de nitrats produïts per pràctiques agrícoles que desestructuren
- Alt índex de salinitat
- Activitat biològica bloquejada per manca d'estructura
- Sòl ric en excés de matèria orgànica animal i/o nitrats
- Bloqueig d'oligoelements i del fòsfor a causa de l'anaerobiosi i de la falta d'activitat biològica aeròbica.

La llengua de bou (*Rumex crispus*, *R. obtusifolius*) creix en sòls hidromorfs, compactats o contaminats en diòxid de nitrogen (NO₂) on es desestructura el complex argilo-húmnic alliberant-se ferro i alumini. La planta compensa les manques o excessos d'aquests metalls, organitzant-los de nou.

En l'àmbit de la medicina, a més de ser depurativa, sana les intoxicacions per metalls pesants, alumini, ferro fèrric i nitrats.

Com controlar-la:

- No intervenir (ni treball del sòl, ni pastura) en condicions humides.
- Rellançar l'activitat biològica del sòl sembrant plantes amb arrels pivotants com la xicoira o plantatge (hi ha varietats farratgeres molt nutritives pel bestiar), coberta vegetal i restitució de materials orgànics (palla i restes de collita).
- Reduir el treball de la terra per limitar els nitrats.
- Aportació d'oligoelements.
- Aportació de guix en sòls salinitzats per dessalinitzar-los.

Referències:

- Gerard Ducerf. *Quadem de plantes bioindicadores* (2015)
- Font de les imatges: Wageningen University & Research Image Collection

L'arbre, un aliat per al futur

L'arbre és la peça central que mobilitza i activa els cicles de la vida: del carboni, de l'aigua, de la biodiversitat... No cal obstinar-nos a inventar frenèticament tecnologies que ens salvin la situació ni pretendre substituir els serveis que pot aportar la natura. L'arbre, si aprenem a conèixer-lo i a cultivar-lo amb respecte, és dels millors recursos que ens ofereix aquest planeta, gratuït i il·limitat, per preservar l'aire que respirem i els entorns que ens envolten.

Article d'Alexandra Dufour, a la revista Agrocultura.

[Llegeix aquí tot l'article](#)

La Universitat de Wageningen llança una enquesta per a la pagesia catalana

ENQUESTA EUROPEA SOBRE GESTIÓ DE SÒLS

Si ets un productor de **cultius herbacis** participa en l'enquesta!

De què tracta ?

LLaurada

Cobertes vegetals

Agroforesteria

Dins d'un projecte en tres països europeus, intentem esbrinar la viabilitat de certes pràctiques de gestió dels sòls.

Apreciaríem molt la vostra participació!

Per començar:

escaneja el QR o visita el nostre web

www.terraisols.eu

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Val de regal

20€

a ls 100 primers participants

Un grup d'investigadors amb seu a la Universitat de Wageningen (Països Baixos) està investigant maneres pràctiques d'augmentar el carboni del sòl als camps agrícoles. Es tracta d'un equip especialitzat a analitzar les pràctiques de gestió agrícola en diversos contextos, intentant incorporar els aspectes socials, econòmics i ambientals específics **de cada regió en la qual treballen**.

Un dels seus objectius és **estudiar el segrest del carboni al sòl de manera crítica**, esforçant-se per avaluar amb precisió el seu potencial en contextos agrícoles actuals.

COM HO FAN?

En col·laboració amb agricultors arreu dels Països Baixos, Alemanya i Espanya, recopilant les pràctiques agrícoles mitjançant qüestionaris i entrevistes qualitatives. Aquestes dades proporcionen una comprensió contextual dels reptes i oportunitats agronòmiques que es presenten a cada regió. **El procés participatiu assegura que la recerca s'aliniï amb les realitats del terreny, contribuint a una visió més equilibrada del potencial de segrest de carboni al sòl.**

El projecte compta amb el suport de la ONG Environmental Defense Fund.

[Accedeix al web de l'enquesta](#)

**Ha arribat el moment: fes un donatiu
per a l'agricultura del sòl viu**

Fes un donatiu a través de la pàgina donantambiental.cat i desgrava't fins el 95% de l'import a través de la declaració de renda. Per exemple, **si fas una donació de 150 euros, en recuperaràs 142,5.**

Necessitem suport econòmic **per continuar amb els assajos, la formació i la divulgació de l'agricultura del sòl viu.**

FES-TE DONANT AMBIENTAL I AJUDA A FER CRÉIXER L'AGRICULTURA DEL SÒL VIU!!

SÍ, VULL FER UN DONATIU

Ja tenim grup de Telegram: [@Agriculturasòlviu](https://t.me/Agriculturasòlviu)

Si t'interessa l'agricultura del sòl viu,
suma't al grup de Telegram

[Agricultura del sòl viu.](https://t.me/Agriculturasòlviu)

Vine i comparteix!

Aquest és el butlletí digital mensual de la xarxa pagesa de l'agricultura del sòl viu. Compartim i difonem informacions i activitats vinculades a la millora dels processos agronòmics **per transformar la nostra agricultura i els nostres sòls en fèrtils, productius i resilents als efectes del canvi climàtic.**

Per avançar en aquest sentit, des de l'associació **L'Era** hem creat la nova secció **Esfera**, des d'on impulsem projectes d'intercanvis d'experiències, de demostració i recerca.

Trobaràs els butlletins anteriors a associaciolera.org

Tens informació o experiències per compartir? Escriu-nos a neus@associaciolera.org

Si t'han reenviat aquest butlletí i vols rebre'l directament, [dona't d'alta aquí](#)

Al peu del missatge trobaràs l'enllaç per donar-te de baixa

Butlletí digital publicat per l'associació L'Era

l'era espai de
recursos
agroecològics

Amb el suport de:

Amb la col·laboració de:

l'era espai de
recursos
agroecològics

*Si vols donar-te de baixa d'aquest butlletí,
pots fer-ho a través d'aquest [enllaç](#)*